

Kronoby kommuns plan för verkställande av Jakobstadsregionens klimatstrategi år 2024

Inkl. uppföljning av åtgärder år 2023

Godkänd av kommunstyrelsen 11.3.2024 § 53

Innehåll

1 Inledning.....	2
2 Mål och målformulering.....	3
3 Avdelningsvisa åtgärder.....	5
3.1 Allmänna sektorn.....	5
3.1.1 Allmänna kansliet.....	5
3.1.2 Fritidsbyrån.....	7
3.1.3 Biblioteket.....	10
3.1.4 Medborgarinstitutet.....	11
3.1.5 Ekonomikansliet.....	12
3.2 Bildningssektorn.....	13
3.3 Tekniska sektorn.....	16
3.3.1 Tekniska kansliet.....	16
3.3.2 Byggnadskansliet.....	20
3.3.3 Miljökansliet.....	21
4 Klimatsmarta åtgärder som redan görs.....	23
5 Årsklocka för år 2023 med uppföljning av mål.....	26
6 Årsklocka för år 2024 med uppställda mål.....	28
7 Åtgärdsuppföljning och evaluering.....	31

1 Inledning

År 2023 gick i energisparandets tecken: Med anledning av Rysslands invasion av Ukraina påverkades hela energisituationen och elpriset steg avsevärt. Kronoby kommun införde målet att under vintern 2022–2023 minska energiförbrukningen med 5 % jämfört med utgångsläget föregående vinter. Initiativet till målet kom från kommunala samarbetsnämnden i Pedersörenejden och gällde alla kommuner i regionen. I Kronoby kommun nåddes målet med bred marginal: En utredning visade att den faktiska elförbrukningen minskade med 6,8 %. Sett till utomhusbelysningen skedde den en minskning på hela 16 % genom att införa nattsläckning.

Det kan konstaterats att de i planen uppställda målen har varit realistiska och att de allra flesta målen planerade för år 2023 har kunnat uppfyllas: Totalt 62 av de 66 mål som definierats för år 2023 har uppfyllts helt eller delvist. Samtidigt har uppställningen av både kortsiktiga och långsiktiga mål gett stöd i budgetarbetet, eftersom de individuella åtgärdernas uppskattade effekter har kunnat beaktas i åtgärdernas prioritetsordning. I detta dokument ingår såväl en plan för verkställande av åtgärder för år 2024 som en uppföljning av de åtgärder som gjorts och de mål som ställts för år 2023.

2 Mål och målformulering

Kommunens målsättning bygger på SMART:a mål:

S	= specifik	Vad exakt vill vi uppnå?
M	= mätbart	Hur vet vi att vi har lyckats?
A	= accepterat	Är målet uppnåeligt och realistiskt?
R	= relevant	På vilket sätt hjälper vi kommunen?
T	= tidsbundet	När ska målet vara uppnått?

Våra smarta mål låter sig återspeglas i Jakobstadsregionens modell (se följande tabell). I denna plan har dock tabellen nedan adapterats på så vis att kolumnen *Ansvarig part* saknas – istället görs avdelningsvisa tabeller där varje avdelning får ta ansvar för målen i sin egen tabell.

Mål	Ansvarig part	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt
SMART-målformulering (se ovan)	Avdelning	Antal (per enhet) eller ja/nej- påstående	År eller årsintervall, t.ex. 2022 eller 2022–2025	1, 2 eller 3 stjärnor:

Mål-modell lånad från Jakobstadsregionens strategi *Klimatsmarta tillsammans*.

Den uppskattade effekten mäts i enheten stjärnor, vilka motsvarar den effekt som åtgärden skulle ha för avdelningen i fråga – inte i relation till andra avdelningar. Tre stjärnor innebär att åtgärden har en stor effekt på minskningen av klimatavtrycket för avdelningen, medan en stjärna innebär en liten effekt på minskningen. Tanken är att stjärnorna ska få fungera som stöd för vilka åtgärder som avdelningarna behöver prioritera.

Genomförandet anges antingen i år eller i årsintervall. I båda fallen förutsätts dock att målet fortsättningsvis kommer att vara uppnått 2030 – även om genomförandet skulle vara t.ex. 2025 eller 2022–2025. Med andra ord: Ifall en åtgärd exempelvis vore att ordna ett årligt evenemang kring ett

visst tema och genomförandet för åtgärden är 2022–2025 bör evenemanget även ordnas årligen under 2026–2030.

De föreliggande förslagen på målformuleringar har utarbetats i tätt samarbete med alla avdelningar. Vi strävar efter att alla avdelningar ska vara delaktiga och bidra till förverkligandet av planens klimatåtgärder. Detta för att säkerställa att åtgärderna är realistiska och med säkerhet implementeras.

3 Avdelningsvisa åtgärder

I det följande presenteras de åtgärder som Kronoby kommun kommer att vidta för att uppnå målen i Jakobstadsregionens gemensamma klimatstrategi. Åtgärderna presenteras avdelningsvist under den avdelning som ansvarar för de upplistade åtgärderna i kommunen. I de sektorer som är indelade i flera kanslier har åtgärderna ytterligare fördelats i skilda tabeller enligt det kansli som ansvarar för åtgärderna.

3.1 Allmänna sektorn

Allmänna sektorn omfattar allmänna kansliet, ekonomikansliet, fritidsbyrån, biblioteket och MI. Dessa uppgiftsområden strävar alla till att utveckla kommunen till en livskraftig, serviceinriktad kommun, med fungerande basservice på hela kommunens område och mångsidigt näringsliv. Service ges effektivt och ekonomiskt till kommunens invånare.

Inom den allmänna sektorn jobbar vi för att minska klimatavtrycket genom att kraftigt dra ner på användningen av papper och genom att ta i bruk ett webbaserat HR-program.

3.1.1 Allmänna kansliet

Allmänna kansliet ansvarar för att kommunens verksamhet och förvaltning sker på rätt sätt och enligt styrelsens mål. Ger kommunens invånare den information och service som de har behov av och med beaktande av kommunens tvåspråkighet.

Allmänna kansliets största bidrag för att minska klimatavtrycket är genom att kraftigt dra ner på användningen av papper och helt använda sig av pappersfria möten.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023	
Ett skilt avfallskärl för plast tas i bruk i Kommungården.	Avfallskärl i användning: ja/nej	2022	★		Plastkärl med infoskylt i användning.
En samåkningskampanj för anställda ordnas.	Kampanj förverkligad: ja/nej	2022	★		En some-kampanj ordnades i mars 2023 och fortsätter ordnas årligen. Även bilfria dagen uppmärksammades.
Digitala underskrifter tas i bruk i TWeb för att minska på papperskonsumtionen.	Digital underskrift i användning: ja/nej	2022	★★		Digitala underteckningar har införts och används fortsättningsvis.
Pappersfria möten: För att spara på papper och printkostnader varken printas eller skickas föredragningslistor eller protokoll ut.	Per post utskickade föredragningslistor och protokoll: ja/nej	2022–	★★★		Inga listor/protokoll har skickats ut per post.
Digital underskrift tas i bruk av ungdomsfullmäktige samt av äldrerådet.	Digital underskrift i användning: ja/nej	2023	★		Digital underskrift har tagits i bruk av Kronoby områdesnämnd, ungdomsfullmäktige, äldrerådet samt rådet för personer med funktionsvariation.
Kommunen subventionerar cykelanskaffning åt sina anställda.	Möjlighet till subventionering: ja/nej	2023–2025	★		En cykelförmån infördes 1.1.2023. Under år 2023 subventionerade kommunen sammanlagt 12 cyklar, vilket motsvarar cyklar för 5 % av personalen.
Överbliven mat säljs eller ges till personal på skolor/daghem.	Möjlighet till försäljning av överbliven mat: ja/nej	2025–2030	★★		ResQ-tjänsten för försäljning av överbliven mat togs i bruk i förtid: Redan i januari 2023. Försäljning av överbliven mat ingår även som ett krav i den nya mat- och städupphandlingen.

Arkiveringen digitaliseras helt eller delvist för att minska på pappersförbrukningen i enlighet med vad lagen tillåter.	Användning av digitala arkiverings-tjänster: ja/nej	2030	★ ★ ★	<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i> Digital arkivering togs i bruk i Lupapiste-tjänsten på byggnadskansliet år 2023.
Mål som tillkommit år 2024:				
Som en del av den nya mat- och städupphandlingen ingår höga krav ansvarsfullhet och hållbarhet.	Beskrivning av åtgärder som främjar ansvarsfullhet och hållbarhet	2024	★ ★ ★	<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i>
Centralvalnämndens, Nedervetil områdesnämnds, Terjärv områdesnämnds och samarbetskommitténs protokoll undertecknas elektroniskt.	Digital underskrift i användning: ja/nej	2024	★	<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i>

3.1.2 Fritidsbyrån

Fritidsbyrån ansvarar för ungdoms-, kultur-, idrotts- och välfärdsarbete i kommunen. Fritidsbyrån jobbar tillsammans med biblioteket, MI och tredje sektorn för att skapa en mångsidig och meningsfull fritid som skapar hälsa och välmående hos kommuninvånare.

Fritidsbyrån jobbar med klimat och hållbart tänkande genom att regelbundet lyfta fram temat hållbarhet på ett konkret sätt i sociala medier och genom olika evenemang och tillställningar. Fritidsbyrån uppmuntrar också till cirkulärekonomi och sporrar till att promenera eller att cykla då det är möjligt i stället för att använda t.ex. bil som transportmedel.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023	
Skriva inlägg på sociala medier där både privata och kommunala bokbytarhyllor/-lådor marknadsförs.	Antalet publicerade inlägg	2022–	★		Bokbytarhyllor/-lådor marknadsfördes via Instagram.
Skriva tre stycken inlägg på kommunens sociala medier om temat hållbarhet (under hållbarhetsveckan).	Antalet publicerade inlägg	2022–	★		Bland annat togs hållbarhetssprisnomineringar emot, en föreläsning om klädvård marknadsfördes och presidentens motionsutmaning ordnades under hållbarhetsveckan.
Årligen uppmärksamma hållbarhetsveckan med exempelvis ett evenemang, tävlingar eller annat program för allmänheten.	Hållbarhetsveckan uppmärksam: ja/nej	2022–	★		Presidentens motionsutmaning ordnades under hållbarhetsveckan. Invånarna uppmuntrades att gå, cykla och diskutera tillsammans.
Uppmuntra till cirkulärekonomi genom att köpa minst ett nytt redskap till biblioteket för utlåning samt att följa upp statistiken på utlåning av redskapen.	Antalet inköpta redskap och antalet utlåningar av redskap	2022–	★★		Totalt utlånades redskapen 40 gånger. Bouleballar införskaffades och utlånades flest gånger av alla redskapen.
Stödjande av vandringsledernas upprätthållande genom årliga möten med vandringsledsaktiva, genom bidragsutdelning samt utdelning av gratis skyltar.	Antalet möten, belopp som utdelas samt utdelning av skyltar: ja/nej	2022–	★★		Ett möte ordnades i maj, men inhiherades p.g.a. för få anmälningar. Bidrag och skyltar delades ut.
Utdelning av priset <i>Årets cykelpendlare</i> .	Pris utdelat: ja/nej	2022–	★★		Priset utdelades i samband med <i>Pigga pedister</i> -projektet.
Ordna skräpplockningstalko med ungdomsfullmäktige.	Talko förverkligat: ja/nej	2022	★★★		Talko ordnades även år 2023 och fortsätter att ordnas.

Ordna en årlig cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever tillsammans med bildningssektorn för att uppmuntra till hållbarare färd sätt.	Antalet förverkligade kampanjer	2022–2025			Under år 2023 har kommunen gjort en storsatsning på att främja cykling genom projektet <i>Pigga pedister</i> . Inom projektet har cykelkampanjer ordnats åt invånare och anställda i form av <i>Kilometrikisa</i> . I skolorna har eleverna tävlat klassvist om vilken klass som cyklat mest.
Organisera återkommande storloppisar.	Antalet förverkligade storloppisar	2022–2025			Storloppis ordnades på våren.
Årsvis minskning av antalet utskrifter.	Minskning av antalet utskrifter per år i procent	2022–2030			Antalet utskrifter ökade betydligt med anledning av att bidragsansökningarna numera inskickas per e-post, men arkiveras till pappers.
Inköp av allmänna elcyklar för utlåning/uthyrning.	Antalet inköpta elcyklar	2023–2030			Under månaderna maj, juni och augusti fanns det möjlighet att avgiftsfritt låna elcyklar. Totalt lånade 100 personer elcyklar från Kronoby, 60 från Nedervetil och 60 från Terjärv. I genomsnitt cyklades det 45,7 km per lånare.
Köpa in cykel som producerar el för att öka allmän kunskap om energianvändning.	Antalet inköpta cyklar	2023–2030			Ännu inte påbörjad.

Mål som tillkommit år 2024:

En plan för hållbar utlåning av elcyklar utarbetas och invånare och anställda ges möjlighet att avgiftsfritt låna elcyklar.	Plan uppgjord: ja/nej och antalet utlåningar	2024–2026	☆☆☆	Utgör ej ett mål för år 2023
---	--	-----------	-----	------------------------------

3.1.3 Biblioteket

Bibliotekets verksamhet är klimatsmart i sig självt: Genom att ges möjlighet att låna böcker istället för att själv köpa egna kan samma bok läsas flera gånger av olika personer. Hållbarhet är kärnan i bibliotekens verksamhet: exempelvis inplastas böcker i regel inte i kommunens bibliotek.

Huvudbiblioteket ligger i Kronoby centrum och har en filial i Nedervetil och en i Terjärv. Även bokbussen fungerar som ett rullande bibliotek och besöker regelbundet de områden i kommunen som ligger långt ifrån huvudbiblioteket och dess filialer. Bokbussen fungerar som oumbärlig förbindelselänk mellan kommunens tre bibliotek då den varje vecka transporterar en stor mängd boklådor mellan biblioteken.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023	
Bokbussen marknadsförs internt inom organisationen som en lösning för transport av mindre saker till de olika kommundelarna.	Marknadsföring gjord: ja/nej	2022	☆☆		Utfört och fortsätter att marknadsföras.
Ett hållbarhetsevenemang ordnas vart tredje år på biblioteken för alla 3–5 åringar inom småbarnspedagogiken.	Evenemang ordnat: ja/nej	2023, 2026, 2029	☆☆		Hållbarhetsevenemanget <i>Pettsons verkstad</i> hölls för totalt 40 barn vid nio olika tillfällen.
Under hållbarhetsveckan ordnas årligen ett gemensamt evenemang kring temat hållbarhet tillsammans med medborgarinstitutet.	Evenemang ordnat: ja/nej	2022–2030	☆☆☆		Ett klädvårds-evenemang ordnades.

3.1.4 Medborgarinstitutet

Kronoby MI är Kronoby kommuns medborgarinstitut och verkar i alla tre kommundelar. Verksamheten administreras av Kvarnen samkommun och MI:s kansli finns vid Kronoby folkhögskola.

MI ordnar kurser på olika orter i kommunen och strävar efter att ordna kurser ute i byarna så att kursdeltagare inte behöver köra långa sträckor för att ta sig till en kurs. Hållbarhetstänket är centralt i verksamheten: I praktiska kurser återanvänds olika typer av material, t.ex. kan gamla jeans användas för att skapa nya mattor och gamla möbler får nytt liv genom restaurering. Kurskatalogen trycks på miljövänligt papper.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023	
Under hållbarhetsveckan ordnas årligen ett gemensamt evenemang kring temat hållbarhet tillsammans med biblioteket.	Evenemang ordnat: ja/nej	2022–2030	☆☆☆		Ett klädvårds-evenemang ordnades.
Distanskurser ordnas så att deltagarna kan delta i kurser hemifrån.	Distanskurser ordnade: ja/nej	2022–2030	☆☆☆		Fyra distans-/hybridkurser ordnades, varav tre förverkligades.
Årligen ordna kurser kring cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.	Kurser ordnade: ja/nej	2022–2030	☆☆☆		Fem kurser om cirkulär ekonomi och hållbar utveckling ordnades, varav två förverkligades.
Elektronisk underskrift tas i bruk för att minska på pappersutskrifter.	Elektronisk underskrift i bruk: ja/nej	2030	☆☆	Utgör ej ett mål för år 2023	

3.1.5 Ekonomikansliet

Ekonomikansliet handhar uppgifter som gäller kommunens ekonomi. Dessa innefattar exempelvis uppgörande av bokslut och statistik samt utbetalning av löner. Ekonomisk hållbarhet är ett centralt tema i ekonomikansliets verksamhet.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023
Ett nytt löne- och HR-system tas i bruk för att minska på pappersmängden (t.ex. reseräkningar och anhållanden om frånvaro).	Program i användning: ja/nej	2023	☆☆☆	 Reseräkningar och anhållan om frånvaro digitaliserades i Unit 4. Arbetstidsuppföljningen digitaliserades i OnTime-tjänsten.
Ha en årlig kampanj om möjligheten att byta till e-faktura.	Förverkligad kampanj: ja/nej	2022–2025	☆☆	 På fakturorna uppmuntras kunderna att byta till e-faktura. En e-fakturakampanj ordnades inom småbarnspedagogiken.
Klimatstrategins åtgärder tas med i kommunens budgeter och vid uppföljning i bokslut.	Klimatstrategin nämns i budgeter och bokslut: ja/nej	2023–2025	☆☆	 I budgeten lyfts klimatstrategin upp och det uppmanas att den bör följas. Strategin bör ännu införas i bokslutet.
Mål som tillkommit år 2024:				
Anhållan om tjänsteårs- och erfarenhetstillägg digitaliseras. Så görs även dokumentationen av medarbetarsamtal och uppgiftsbeskrivningar.	Antalet nya moduler som tagits i användning i affärssystemet	2024	☆☆	<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i>
Faktureringsstillägg införs för återkommande pappersfakturor	Tillägg infört: ja/nej	2024	☆☆	<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i>

3.2 Bildningssektorn

Kronoby kommuns bildningssektor jobbar medvetet för en hållbar utbildning. För att uppnå klimatkraven har fyra tyngdpunktsområden tagits fram som medvetet lyfts fram i kommunens alla skolor, förskolor och daghem.

Dessa fyra tyngdpunktsområden innebär satsningar på:

1. IT-utrustning
2. utepedagogisk verksamhet
3. hållbara transporter
4. ett hållbart arbetssätt för personal, barn och studeranden.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023
En lokal läroplan inom Eco-Schools-programmet uppgörs inom kommunen. Eco-Schools är ett globalt program som jobbar för hållbara skolor.	Förverkligat: ja/nej	2022–2024	☆☆☆	 <p>En läroplan har ej utarbetats. Istället har en lärstig för hållbarhetskompetens för den grundläggande utbildningen och gymnasiet uppgjorts inom det statligt finansierade, regionala projektet <i>Gröna stigen och Gröna färden</i>. Denna åtgärd går utöver det uppställda målet, vilket gör att detta inte längre behöver uppnås.</p>
Rotera leksaker, spel och pussel mellan olika enheter inom småbarnspedagogik för att främja cirkulärekonomin.	Roterade leksaker: ja/nej	2022–2025	☆☆	 <p>Sköts kontinuerligt av ambulerande personal.</p>

<p>Ordna en årlig cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever tillsammans med fritidsbyrån för att uppmuntra till hållbarare färdssätt.</p>	<p>Antalet förverkligade kampanjer</p>	<p>2022–2025</p>	<p>★ ★</p>		<p>Inom <i>Pigga pedister</i>-projektet, som är kommunens stor-satsning på att främja cykling, har cykelkampanjer ordnats åt invånare och anställda genom Kilometrikisa. I skolorna har eleverna tävlat klassvist om vilken klass som cyklat mest.</p>
<p>Kommunens lärare skaffar sig ny kunskap och undervisningsmetoder genom att delta i fortbildningar om klimatet.</p>	<p>Antalet förverkligade fortbildningar</p>	<p>2022–2025</p>	<p>★ ★</p>		<p>Varje lärare hade i medeltal 14,42 h fortbildning under år 2023. Bland annat förverkligades kurser om <i>Grön flagg</i> och <i>Gröna stigen</i>.</p>
<p>Ordna årligt återkommande temahelheter för barn och elever om hållbarhet och biologisk mångfald, t.ex. om vikten att spara på papper, vatten och på miljön. Helheterna innefattar exempelvis tillverkning av insekthotell och fågelholkar.</p>	<p>Årlig redovisning av hur temat bidragit till ny kunskap hos eleverna.</p>	<p>2022–2025</p>	<p>★ ★ ★</p>		<p>Inom småbarnspedagogiken och förskolan har det exempelvis tagits fasta på odling av grönsaker och plantering av blommor. Sopsortering (bland annat med Paw Patrol-tema) och skräpplockning har också ingått. Inom skolorna har social hållbarhet utgjort ett viktigt tema: Exempelvis har det ordnats må bra-inslag och gjorts hållbara gärningar på olika sätt i samhället. I gymnasiet har det bland annat ordnats en intresseperiod i åk 2 som helt har fokuserat på utepedagogik. <i>Grön Flagg</i> har utgjort ett centralt tema i alla skolor.</p>

En lektion i miljöfostran per år i åk 3, 6 och 9 med Ekorosk utöver annan miljöfostran.	Åk 3 deltagit: ja/nej, åk 6 deltagit: ja/nej, åk 9 deltagit: ja/nej	2023–2025	★		Åk 6 och 9 deltog.
Skaffa <i>Grön flagg</i> -certifikat för kommunens alla skolor. Kriterierna för att bli certifierad innebär att skolan i sin verksamhet behandlar klimatfrågor ur ett långsiktigt och resultatnriktat perspektiv.	Antalet skolor med grön flagg	2022–2027	★★★		Alla kommunens grundskolor är med i <i>Grön flagg</i> .
Höja kraven för skol-skjutsarnas leverantörer vid upphandlingar (t.ex. krav på högre euro-standarder och eldrivna fordon).	Högre miljökrav: ja/nej	2027	★★★	Utgör ej ett mål för år 2023	
Genom kampanjer uppmuntras eleverna att ta sig till och från skolan till fots eller med cykel istället för med buss eller taxi.	Kampanjer utförda: ja/nej	2022–2030	★★		Inom <i>Pigga pedister</i> -projektet utmanades alla klasser i åk 1–6 att cykla till skolan och på fritiden för att samla kryss. Klassen med flest kryss vann en upplevelse.
Tillämpa utepedagogik inom småbarnspedagogiken samt alla förskolor och skolor samt utveckla en lärstig inom utepedagogiken.	Småbarnspedagogiken deltar: ja/nej, förskolorna deltar: ja/nej, skolorna deltar: ja/nej	2022–2030	★★		Alla stadier inom bildningen, förskolorna, grundskolorna och gymnasiet deltog i utepedagogik. Läsårsplanen för kommunens utepedagogiska verksamhet följdes.
Investera i minst en klassuppsättning IKT-utrustning per år.	Antalet nya klassuppsättningar	2023–2030	★★		Totalt införskaffades 65 datorer för bildningens bruk: Två uppsättningar skaffades till gymnasiet och därtill köptes det in datorer till småbarnspedagogiken och till övrig drift.

Mål som tillkommit år 2024:				
En lärstig för hållbarhet i grundskolan och gymnasiet godkänns och införs som ett komplement till läroplanen.	Lärstigen godkänd: ja/nej	2024	☆☆☆	Utgör ej ett mål för år 2023
Päikky Admin-tjänsten, som möjliggör digitala beslut för anhållan om plats i småbarnspedagogik, tas i användning.	Tjänsten i användning: ja/nej	2024	☆	Utgör ej ett mål för år 2023
Skolbesök görs vid de lokala reningsverken för att de unga ska få en inblick i vattnets kretslopp.	Skolbesök gjorda: ja/nej	2024–2030	☆☆	Utgör ej ett mål för år 2023

3.3 Tekniska sektorn

Tekniska sektorn omfattar tekniska kansliet, byggnadskansliet och miljökansliet som alla har ett nära samarbete. Sektorn ansvarar för att upprätthålla en hållbar infrastruktur i kommunen.

3.3.1 Tekniska kansliet

Tekniska kansliet ansvarar för utförandet av tekniska tjänster inom kommunen. Bl.a. byggande och underhåll av byggnader, vägar, grönområden och idrottsanläggningar hör till ansvarsområdet. Kansliet ansvarar även för markplaneringen samt övervakar byggandet inom kommunen.

Tekniska kansliet jobbar med att förminska klimatavtrycket genom att aktivt skapa energisparande lösningar. Existerande byggnaders tekniska lösningar ses över och förbättras eller förnyas. Vid allt byggande iaktas miljövänliga och hållbara lösningar. Planering och skapandet av infrastruktur strävar till att förbättra förutsättningar för lättrafik och användning av miljövänliga drivmedel.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023	
					
Cykel fixas upp och tas i gemensamt bruk av personalen.	Cykel i bruk: ja/nej	2022	★		Fem nya cyklar samt utrustning köptes in i slutet av året.
Avfallskärl för plast tas i bruk vid större offentliga byggnader.	Avfallskärl i användning: ja/nej	2023	★★		Avfallskärl för plastförpackningar har levererats till kommunens offentliga byggnader.
Inreglering av utomhusbelysningen.	Inreglering förverkligad: ja/nej	2022	★★		Nattsläckning har utförts och pågår tills vidare.
Uppgörande och ibruktagande av långsiktig plan för byggnadernas underhåll	Långsiktig plan i användning: ja/nej	2023	★★★		Flatco-tjänsten togs i användning för felanmälningar. I tjänsten matades byggnadernas tekniska data, räddningsplaner samt ritningar in.
Påfyllning av blåsull på vinden samt genomgång och lappning av befintlig isolering vid Kommungården.	Åtgärder utförda: ja/nej	2023	★★		Påfyllning av blåsull gjordes och isoleringen lappades.
Minska energiförbrukning med 5 % under vintern 2022–2023	Förändring i procent	2023	★★★		Den faktiska elförbrukningen minskade med hela 6,8 %. Den införda nattsläckningen bidrog till att vägbelysningens elförbrukning minskade med 16 % och fastigheternas konsumtionsel minskades med 3,34 % – nästan enbart genom att bryta beteendemönster. Kommunen ordnade bland annat energisparbingo och en lokal earth hour för att sporra till energisparande.

Införskaffning av cykelbarometrar som räknar och informerar förbipasserande om hur många som cyklar i området.	Antalet utplacerade barometrar.	2024			Utgör ej ett mål för år 2023
Byte av kommunens nuvarande paketbil till miljövänligt fordon.	Förverkligat: ja/nej	2024			Utgör ej ett mål för år 2023 Ingår i budgeten för år 2024
Inreglering av ventilation i fastigheterna för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.	Antalet byggnader där justering gjorts	2022–2025			Inreglering har under året gjorts vid idrottshallen, kvarnbo daghem, solrosens daghem samt Nedervetil skola.
Utdelning av årligt hållbarhetspris.	Antalet utdelade priser	2022–2025			Utgjorde tidigare ett mål för fritidssektorn. Nomineringar insamlades under hållbarhetsveckan och vinnaren korades under kommunens årsfest.
Uppgörande av vägplan och förverkligande av gång- och cykelled längs sträckan Murick–Backända.	Plan gjord: ja/nej, förverkligande: ja/nej	2022–2028			Ett utkast av vägplanen uppgjordes och blir klart år 2024.
Bensindrivna maskiner och verktyg ersätts med batteridrivna för att minska på energiåtgång.	Antalet inköpta batteridrivna verktyg/maskiner	2022–2030			Totalt 8 st. elverktyg införskaffades.
Anskaffning av solpaneler för att främja ren el samt för minskade elkostnader.	Total effekt för installerade solpaneler	2022–2030			Solpaneler har installerats på Ådalens skolas slöjdsal. Panelernas totala effekt är 37 kWp.
Bygga av laddningsstationer för eldrivna fordon.	Antalet stationer byggda	2022–2030			Förbereds vid ett antal olika fastigheter. Stationer finns vid Nedervetil skola och finns även med i upphandlingen av Terjärv förskola och skola. Inga nya anskaffningar gjordes under året.

Utveckling av cykelparkering.	Antal byggda cykelplatser med tak	2022–2030	☆☆		Projektfinansiering beviljades för två nya cykeltak till Ådalens skolas och gymnasiets gårdsplan. Cykeltaken byggs under år 2024.
Glödlampor byts till LED-lampor (inomhusbelysning) för att minska på energiåtgång.	Antalet armaturer som byts ut	2022–2030	☆☆☆		Armaturer har bytts ut i idrotts-hallens stora sal (75 armaturer med totaleffekten 13 050 W byttes till 45 st. med 4 095 W), i Sandbacka vårdcenter (38 st. armaturer) samt i Solrosens daghem (9 st.). Utöver dessa har också enstaka armaturer bytts ut till LED när gamla har gått sönder.
Glödlampor byts till LED-lampor (gatubelysning) för att minska på energiåtgång.	Antalet armaturer som byts ut	2022–2030	☆☆☆		För åren 2023–2025 har 40 000 €/år reserverats för byte av gatubelysning till LED: Årets budgeterade medel användes i sin helhet. I Kolam och Hästbacka byttes 91 armaturer ut.
Skapa förutsättning för etablering av vindkraft.	Totaleffekt på byggda vindkraftverk	2022–2030	☆☆☆		Aktiv diskussion förs med vindkraftsbolag och markägare. En plan för deltagande och bedömning har lagts till påseende för Kvarnbacken i Småbönders och planeringstillstånd har beviljats för Jolkka i Nedervetil.

Skapa förutsättning för etablering av solparker.	Åtgärder utförda: ja/nej	2023–2030	☆☆☆		Det förs aktiva diskussioner gällande flera olika projekt i kommunen. Undantagslov beviljades för Farmsol i Terjärv för tot. 3 hektar. En solpark planeras även i samband med Kvarnbackens vindpark.
Uppgörande av vägplan och förverkligande av gång- och cykelled längs riksväg 8 längs sträckan Karleby–Kronoby–Edsevö.	Plan gjord: ja/nej, förverkligande: ja/nej	2023–2030	☆☆☆		Översiktsplanen färdigställdes och behandlades av tekniska och miljönämnden samt kommunstyrelsen.
Minska energiförbrukning med 10 % jämfört med utgångsläget 2021 genom att energieffektivera byggnader.	Förändring i procent	2030	☆☆☆		<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i>

3.3.2 Byggnadskansliet

Byggnadskansliet övervakar och beviljar tillstånd för byggande i kommunen. Kraven på och intresset för miljövänligt byggande ökar och byggnadskansliet har en stark roll i att främja miljövänligt och hållbart byggande i hela kommunen. En viktig del av detta är att se till att olika myndigheters krav uppfylls, t.ex. krav på energieffektivitet.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023
Elektronisk bygglovsprocess.	Elektronisk tjänst i användning: ja/nej	2023–2025	☆☆☆	Lupapiste-tjänsten togs i användning i april 2023, vilket medförde digitala lovansökningar samt en delvist digitaliserad arkivering.

3.3.3 Miljökansliet

På miljökansliet sköts de uppgifter som hör till den kommunala miljöförvaldigheten, vilket innebär handläggning av tillstånd, anmälningar, utlåtanden, rådgivning, tillsyn m.m. Uppgifterna sköts i huvudsak som kontorsarbete men består också av terrängbesök och inspektioner. Miljöförvalden arbetar för att trygga en hälsosam, trivsamt och stimulerande samt naturekonomiskt hållbar livsmiljö för kommunens invånare.

Mål	Mätare	Genomförande	Uppskattad effekt	Uppföljning av åtgärder för år 2023
Skapa kampanj om vårdbiotoper för att främja frivilligt arbete.	Antalet skrivna inlägg	2022	★	 Målet uppfylldes ej. Istället görs en större kampanj i samband med ansökningstiden för projektfinansiering för ändamålet under våren 2024.
En informationskampanj om invasiva arter ordnas på sociala medier för att öka samhällskunskapen samt för att främja talkoinsatser.	Antalet skrivna inlägg	2022–	★	 En informationskampanj ordnades i samband med PIA-projektet. Totalt sex inlägg gjordes på kommunens sociala medier.
Kartläggning av invasiva arter i kommunen.	Kartläggning gjord: ja/nej	2022–2024	★	 Utredning av förekomsten fortsatte inom PIA-projektet.
Restaurering av vattendrag.	Antalet restaurerade vattendrag	2023–2030	★	 Det gavs möjlighet att ansöka om bidrag, men inga ansökningar inlämnades.
Åtgärder görs varje år för att förhindra spridning av invasiva arter och för att främja biodiversiteten.	Antalet m ² som bekämpats	2022–2030	★★	 Totalt bekämpades 142 375 m ² . Därtill utdelades bidrag för ändamålet till Hästbacka byahemsförening r.f. samt till IK Myran r.f.

Inrätta blomsterängar för pollinerare. Ängarna har infoskyltar för allmänheten.	Antalet blomsterängar	2023–2030	★ ★		En plats för en blomsteräng utsågs av tekniska och miljönämnden intill Terjärv sportplan. Ängen färdigställs under år 2024.
Ingå i ett Metso-avtal: Med Metso avses ett frivilligt skydd av specifika skogar för att främja biodiversitet.	Areal med Metsoavtal	2023–2030	★ ★		Inga åtgärder gjordes år 2023. Under år 2024 utreds en lämplig plats för ett Metso-projekt. Inom kommunen finns 36 privata, 10-åriga Metso-projekt som tillsammans har en total yta på 97 ha.
Delta i ett Helmi-program: Livsmiljöprogrammet Helmi syftar till att trygga biologisk mångfald och motverka utarmning i hotade livsmiljöer.	Antalet objekt som ingår i Helmi-programmet.	2023–2030	★ ★		På den privata sidan ingår Viitavesibäcken i Helmi-programmet. Under år 2024 utreds en lämplig plats för ett kommunalt Helmi-projekt.
Inrätta och sköta vårdbiotoper samt informera om dessa till allmänheten.	Antalet inrättade vårdbiotoper, skyltning vid vårdbiotop: ja/nej, antalet inlägg på sociala media	2030	★ ★		<i>Utgör ej ett mål för år 2023</i>

4 Klimatsmarta åtgärder som redan görs

Landsbygdskommunen som vände trenden är en av de visioner som lyfts fram i Kronobys strategi för år 2030: Och redan görs en hel del klimatsmarta åtgärder i kommunen. Dessa har nedan listats enligt den ansvariga sektorn.

Allmänna sektorn:

- Kommunen har ansökt om och deltar i flera regionala klimatprojekt.
- Kommunen har övergått till digital möteshantering och digital underteckning av protokoll.
- Reseräkningar, anhållan om frånvaro samt arbetsuppföljning görs digitalt.
- Förtroendevalda samåker till möten.
- Möjlighet till distansjobb erbjuds enligt överenskommelse med förmanen.
- Samåkningskampanjer hålls årligen.
- Kommunen erbjuder en cykelförmån åt anställda som 5 % av de anställda har nappat på.
- Årets cykelpendlare utses årligen för att inspirera till mer cykling.
- Årets hållbarhetspristagare utdelas för att uppmuntra till hållbarhetsgärningar.
- Årliga cykelkampanjer ordnas för olika målgrupper: Kommunen är också årligen med och tävlar i Kilometrikisa-tävlingen.
- Kommunen lånar ut elcyklar till allmänheten.
- Kommunen har fina vandringsleder och årliga möten ordnas med vandringsledsaktiva: Kommunen utdelar bidrag och skyltar för lederna.
- Skräpplockningstako ordnas årligen tillsammans med ungdomsfullmäktige.
- Office-paketet har tagits i bruk som ett verktyg för samarbete på distans.
- Årliga kampanjer om möjligheten att byta till e-faktura ordnas.
- Kommunen har stränga krav gällande avtal för köksfunktioner som följs upp regelbundet: Krav ställs bl.a. på närproducerad mat, ekologiska varor, ansvarsfullt producerade livsmedel och säsongsmat.
- Hållbarhetsveckan uppmärksammas med olika evenemang samt på kommunens sociala medier.
- Matsvinnet mäts dagligen och informationen används för att minska på svinnet: Överloppsmaten säljs via ResQ-appen.
- Kommunens offentliga byggnader har avfallskärl för plast i användning.
- Hela och rena kläder som glömts vid Idrottshallen och inte hämtas doneras till loppis.

- Kommunen arrangerar storloppisar.
- Begagnade idrottsredskap i gott skick köps in till kommunen.
- Nya redskap köps regelbundet in till biblioteken och lånas ut.
- I regel plastas inga böcker längre in vid biblioteken.
- Bokbussen används internt för att transportera mindre saker till de olika kommundelarna.
- MI ordnar distans- och hybridkurser samt kurser kring cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.
- Fritidskoordinatören och utepedagogen köper in gemensamma verktyg som kan användas både dagtid och kvällstid

Bildningssektorn:

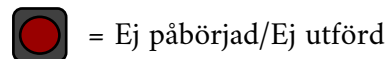
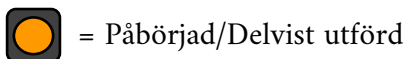
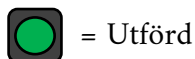
- Alla kommunens skolor är Grön Flagg-certifierade.
- En lärtig för hållbarhetskompetens för den grundläggande utbildningen och gymnasiet har uppgjorts.
- Uteklassrum tillämpas i skolorna 1–6.
- Utepedagogik tillämpas i småbarnspedagogiken, förskolorna, skolorna och gymnasiet.
- Lektioner i miljöfostran hålls i samarbete med Ekorosk.
- Matbeställningar lämnas in veckovist för att undvika överproduktion och matsvinn.
- Årligt återkommande temahelheter ordnas för barn och elever kring hållbarhet och biologisk mångfald.
- Temaveckor arrangeras för att minska på matsvinn.
- Fågelholkar byggs varje år i slöjden.
- Spel, leksaker, pussel och möbler roteras mellan olika enheter inom småbarnspedagogiken.
- Bokbytarhyllor med barnböcker finns på enheterna i småbarnspedagogik
- Material återanvänds i träslöjd och textilslöjd.
- Cykelkampanjer arrangeras för att få elever att cykla och gå till skolan.
- Möjlighet att använda lånade cyklar finns i Ådalens skola och gymnasiet.
- Gymnasiet använder nästan enbart digitala läromedel.
- Det investeras i minst en klassuppsättning IKT-utrustning varje år.

Tekniska sektorn:

- Bekämpning av invasiva arter och utredning av arternas förekomst görs inom det regionala PIA-projektet: Informationskampanjer hålls på sociala media för att öka samhällskunskapen om invasiva växtarter.
- Nedervetil skola, förskola och bibliotek har byggts på ett klimatsmart vis och har solpaneler i användning.
- Avfallskärl för plastavfall finns vid kommunens allmänna fastigheter.
- Cykelvägen längs Flygfältsvägen har färdigställts.
- Planering av två nya cykelvägar pågår.
- Nya cykeltak byggs.
- Kommunen investerar årligen i solpaneler.
- Varje år görs det investeringar i LED-armaturer för inomhus- och gatu-belysning.
- Kommunen utför nattsläckning för att spara på elförbrukning.
- Inreglering av ventilationen görs regelbundet i kommunens fastigheter för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.
- Batteridrivna verktyg köps in i stället för bensindrivna.
- Gamla möbler doneras och/eller säljs bort.
- Fordonsparken har förnyats till en bättre euro-standard.
- Allmänna cyklar har köpts in för utlåning till anställda.
- Vid planläggningen beaktas att ingen ny bebyggelse placeras på områden med översvämningsrisk.
- Lupapiste-tjänsten har tagits i användning för att möjliggöra en elektronisk bygglovsprocess samt en delvist digitaliserad arkivering.

5 Årsklocka för år 2023 med uppföljning av mål

Detta kapitel innehåller en utvärdering av de åtgärder som var inplanerade under kalenderåret 2023. Utvärderingen av åtgärderna har gjorts med symbolerna som förklaras nedan.

Q1: januari–mars

- En samåkningskampanj för anställda ordnas
- Utdelning av stöd för upprätthållande av vandringsleder.
- Ett nytt löne- och HR-program tas i bruk för att minska på pappersmängden.
Kommentar: Reseräkningar och anhållan om frånvaro digitaliserades i Unit 4. Arbetstidsuppföljningen digitaliserades i OnTime-tjänsten.
- Lupapiste-programmet tas i bruk och möjliggör en digital byggnadslovsprocess.
- Under vintern minskas den totala elförbrukningen med minst 5 %.

Q2: april–juni

- Ytterligare en allmän cykel tas i bruk av personalen.
Kommentar: Fem nya cyklar köptes in i slutet av år 2023.
- Allmänna elcyklar köps in och utlånas/uthyrs till allmänheten.
Kommentar: Inom Pigga pedister-projektet gavs invånarna möjlighet att kostnadsfritt låna elcyklar under hela sommaren. Elcyklarna hyrdes av kommunen, eftersom projektfinansieringen inte fick användas för större inköp.
- Priset Årets cykelpendlare utdelas.
- En cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever ordnas under nationella cykelveckan.
- En kampanj ordnas för att uppmuntra eleverna att ta sig till fots eller med cykel till och från skolan eller istället för att ta bil eller taxin/bussen.
- Tillverkning av insekthotell inom utepedagogiken och/eller småbarnspedagogiken.
- Skräpplockningstalko ordnas tillsammans med ungdomsfullmäktige.
- Utredning av förekomsten och bekämpning av invasiva arter fortsätter.
- Informationskampanjer om invasiva arter och vårdbiotoper ordnas.
Kommentar: En informationskampanj om invasiva arter hölls.
- Inköp av nytt redskap till biblioteket och uppföljning av utlåningsstatistik.

- Möte med vandringsledsaktiva hålls.

Kommentar: Ett möte ordnades, men för få anmälde sig.

- Tilläggsisolering på kallvind vid Kommungården för att minska på uppvärmningskostnader och energiåtgång.
- Solpaneler till ett värde av 25 000 € installeras.

Q3: juli–september

- Bokbytarhyllor och -lådor marknadsförs.
- Bokbussen marknadsförs internt för transport av mindre saker till olika kommunalar.
- En kampanj om möjligheten att byta till e-faktura ordnas.
- En cykel som producerar el köps in för att öka allmän kunskap om energianvändning.
- Hållbarhetskampanj på sociala medier under hållbarhetsveckan.
- Hållbarhetsveckan uppmärksammas exempelvis med ett evenemang, tävlingar eller annat program för allmänheten.
- Ett gemensamt evenemang om hållbarhet ordnas av biblioteket och MI under hållbarhetsveckan.
- Ett hållbarhetsevenemang ordnas på biblioteken för alla 3–5-åringar inom småbarnspedagogiken.
- Storloppis arrangeras.
- En lämplig plats för en blomsteräng, ett Helmi-program och/eller ett Metso-avtal utses.

Kommentar: En plats för en blomsteräng utsågs av tekniska och miljönämnden.

Q4: oktober–december

- Tilläggsisolering av ventilationsvind på Kommungårdens kallvind färdigställs.
Kommentar: En utredning fastslog att åtgärden skulle ha minimal verkan. I stället utfördes påfyllning av blåsull på vinden samt genomgång och lappning av befintlig isolering.
- Belysningen i Idrottshallen byts till LED.
- En investering på 40 000 € görs för att uppgradera gatubelysning till LED.
- Utdelning av hållbarhetspris.
- Uppgörande av långsiktig plan för byggnadernas underhåll färdigställs.
Kommentar: Flatco-tjänsten togs i bruk som en databas över fastigheternas basuppgifter. I programmet finns en påminnelsefunktion för rutinåtgärder.
- En vägplan för en gång- och cykelled längs sträckan Murick–Backända färdigställs.
Kommentar: Utkastet färdigställdes.

6 Årsklocka för år 2024 med uppställda mål

Vid övergången till ett nytt år bör en ny årsklocka göras upp. I årsklockan presenteras de åtgärder som kommunen har som mål att göra under verksamhetsåret.

Q1: januari–mars

- En samåkningskampanj ordnas
- Utdelning av stöd för upprätthållande av vandringsleder.
- Anhållan om tjänsteårs- och erfarenhetstillägg digitaliseras.
- Dokumentationen av medarbetarsamtal och uppgiftsbeskrivningar digitaliseras.
- Allmänna cyklar tas i bruk av personalen på olika håll i kommunen.

Q2: april–juni

- Informationskampanjer om invasiva arter och vårdbiotoper ordnas.
- Allmänna elcyklar utlånas till allmänheten.
- Priset *Årets cykelpendlare* utdelas.
- En cykelkampanj för kommunanställda, kommuninvånare och för skolelever ordnas under nationella cykelveckan.
- En kampanj ordnas för att uppmuntra eleverna att ta sig till fots eller med cykel till och från skolan eller taxin/bussen.
- En blomsteräng iordningställs och planteras.
- Skräpplockningstalko ordnas tillsammans med ungdomsfullmäktige.
- Utredning av förekomsten och bekämpning av invasiva arter fortsätter.
- Inköp av nytt redskap till biblioteket och uppföljning av utlåningsstatistik.
- Möte med vandringsledsaktiva hålls.
- Solpaneler till ett värde av 25 000 € installeras.
- Päkky Admin, som möjliggör digitala beslut för anhållan om plats i småbarnspedagogik, tas i användning.
- En lärtig för hållbarhet i grundskolan och gymnasiet godkänns.

Q3: juli–september

- Inköp av allmänna elcyklar för utlåning till allmänheten.
- Bokbytarhyllor och -lådor marknadsförs.
- Bokbussen marknadsförs internt för transport av mindre saker till olika kommunalar.
- En kampanj om möjligheten att byta till e-faktura ordnas.
- Faktureringsstillägg införs för återkommande pappersfakturer
- Hållbarhetskampanj på sociala medier under hållbarhetsveckan.
- Hållbarhetsveckan uppmärksammas exempelvis med ett evenemang, tävlingar eller annat program för allmänheten.
- Ett gemensamt evenemang om hållbarhet ordnas av biblioteket och MI under hållbarhetsveckan.
- Storloppis arrangeras.
- En lämplig plats för ett Helmi-program och/eller ett Metso-avtal utses.
- En investering på 40 000 € görs för att uppgradera gatubelysning till LED.

Q4: oktober–december

- Utdelning av hållbarhetspris.
- Uppgörande av långsiktig plan för byggnadernas underhåll färdigställs.

Kontinuerlig verksamhet under år 2024

- Pappersfria möten hålls: Inga föredragningslistor/protokolls skickas ut till pappers.
- Utdelning av gratis skyltar till vandringsleder.
- Årsvis minskning av antalet utskrifter.
- Uppföljning av MI:s ordnade distans- och hybridkurser samt kurser kring cirkulär ekonomi och hållbar utveckling.
- Leksaker, spel och pussel roteras mellan olika enheter inom småbarnspedagogiken.
- Kommunens lärare skaffar sig ny kunskap och undervisningsmetoder genom att delta i fortbildningar om klimatet.
- Temahelheter ordnas för barn och elever om hållbarhet och biologisk mångfald.
- Lektioner i miljöfostran ordnas i åk 3, 6 och 9 med Ekorosk utöver annan miljöfostran.
- Skolbesök görs vid de lokala reningsverken för att de unga ska få en inblick i vattnets kretslopp.
- Utomhuspedagogik tillämpas inom småbarnspedagogiken, förskolorna och skolorna.
- Det investeras i minst en klassuppsättning IKT-utrustning per år.
- Inreglering av inomhus- och utomhusbelysningen sker regelbundet.
- Bensindrivna maskiner ersätts kontinuerligt med batteridrivna.
- Byggande av laddningsstationer för eldrivna fordon.
- Utveckling av cykelparkering.
- Glödlampor ersätts med LED-lampor, både inomhus och utomhus.
- Vattendrag restaureras regelbundet.

7 Åtgärdsuppföljning och evaluering

Åtgärderna följs upp minst en gång per år och tillfogas nästa års plan. I samband med uppföljningen görs en evaluering av planen i allmänhet och åtgärderna i synnerhet.

Syftet med den årliga redovisningen är att visa på utveckling, vilket görs via uppfyllandet av enskilda åtgärders mål. Genom att lyfta upp sådant som redan görs hoppas vi dessutom kunna sporra till ytterligare utveckling.